

Istraživanje spremnosti i načina uključivanja građana u borbe protiv korupcije u opštini Kovačica

Rezultati

1. Struktura uzorka

Uzorak je sačinjen od 100 ispitanika opštine Kovačica, starosti od 20 do 79 godina. Prosečna starost ispitanika je približno 42 godine. 53% ispitanika je muškog, 36% ženskog pola, dok se 11 ispitanika nije izjasnio o svom polu.

Približno trećina (36%) ispitanika ima završenu srednju stručnu spremu, 24% višu školu, 15% fakultet. Očevi ispitanih su znatno niže obrazovani od svoje dece, pa tako najveći broj (25%) ima završenu srednju stručnu školu, dok je 21% očeva ispitanih sa završenom osnovnom školom. (Tabela 1.)

Tabela 1. Obrazovanje

	Obrazovanje ispitanika		Obrazovanje oca	
	Broj	%	Broj	%
Stručna sprema				
Bez škole	0	0	3	3
Osnovna škola	13	13	21	21
Srednja stručna	36	36	25	25
Gimnazija	10	10	2	2
Viša škola	24	24	6	6
Fakultet	15	15	9	9
Ukupno	98	98	66	66
Nedostaje	2	2	34	34
Ukupno	100	100	100	100

Zanimanje ispitanika prikazano je u tabeli 2. Najveći broj – njih 23 izjasnilo se kao radnici, dok je 18 ispitanih nezaposleno.

Najveći broj ispitanika (17%) izjavio je da im je roditelj poljoprivrednik, 16% ispitanih tvrdi da im je otac penzioner.

Tabela 3. Zanimanje

	Zanimanje ispitanika		Zanimanje oca	
	Broj	%	Broj	%
Radnik	23	23,00	9	9,00
Tehničar	7	7,00	1	1,00
Službenik u administraciji	7	7,00	1	1,00
Osoblje zaštite	1	1,00	1	1,00
Rukovodilac nižeg ranga	0	0,00	2	2,00
Rukovodilac srednjeg ranga	2	2,00	0	0,00
Rukovodilac višeg ranga	2	2,00	0,0	0,00
Stručnjak	7	7,00	2	2,00
Slobodna profesija	0	0,00	1	1,00
Poljoprivrednik	8	8,00	17	17,00
Privatni preduzetnik	5	5,00	4	4,00
Samozaposlen	2	2,00	2,0	2,00
Nezaposlen	18	18,00	3	3,00
Domaćin/domaćica	10	10,00	0	0,00
Penzioner	5	5,00	16	16,00
Ukupno	97	97,00	59	59,00
Nedostaje	3	3,00	41	41,00
Ukupno	100	100,00	100	100,00

Tabela 3 daje prikaz sektora privrede u kome je zaposlen ispitanik, odnosno njegov otac. Najveći broj ispitanih, kao i njihovih očeva radi u privatnom sektoru.

Tabela 3. Sektor privrede

	Sektor privrede u kojem radi ispitanik		Sektor privrede u kojem radi otac	
	Broj	%	Broj	%
Državni	18	18,00	3	3,00
Društveni	5	5,00	5	5,00
Privatni	28	28,00	24	24,00
Mešoviti	3	3,00	1	1,00
Zadružni	0	0,00	1	1,00
Nezaposlen	27	27,00	5	5,00
Penzioner	3	3,00	20	20,00
Izdržavano lice	2	2,00	0	0,00
U procesu obrazovanja	6	6,00	0	0,00
Ukupno	92	92,00	59	59,00
Nedostaje	8	8,00	41	41,00
Ukupno	100	100,00	100	100,00

Približno polovina (49%) ispitanih ocenjuje materijalni položaj svog domaćinstva kao dobar, dok 16% ocenjuje kao vrlo dobar, a 14% kao loš. (Tabela 4.)

Tabela 4. Materijalni položaj

	Broj	%
Odličan	4	4
Vrlo dobar	16	16
Dobar	49	49
Loš	14	14
Veoma loš	2	2
Ne želim da odgovorim	15	15
Ukupno	100	100

Nacionalna pripadnost ispitanih građana Kovačice prikazana je u tabeli broj 5. Najveći broj ispitanih su Slovaci – 73%, zatim slede Srbi – 26%, dok je jedan ispitanik nacionalno neopredeljen.

Tabela 5. Nacionalna pripadnost

	Broj	%
Slovak	73	73
Srbin	26	26
Nacionalno neopredeljen	1	1
Ukupno	100	100

Među ispitanima je najveći broj pripadnika političkih stranki – 24 i udruženja građana - 20, dok najmanje ispitanih –6 pripada profesionalnim udruženjima. (Tabela 6.)

Tabela 6. Članstvo

	Broj	%
Član udruženja građana	20	20
Član sindikata	10	10
Član verskog udruženja	9	9
Član sportskog društva	8	8
Član profesionalnog udruženja	6	6
Član političke partije	24	24
Ukupno	100	100

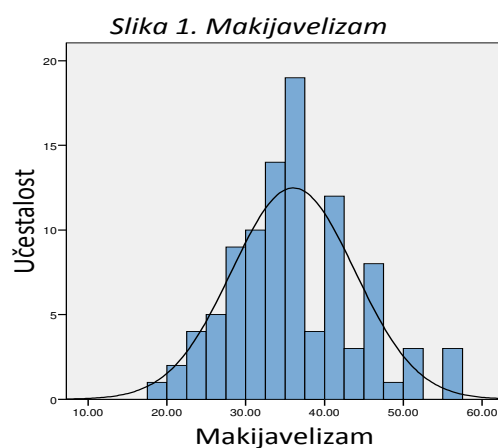
2. Deskriptivni rezultati

2.1. Pitanje 1: Makijavelizam i Anomija

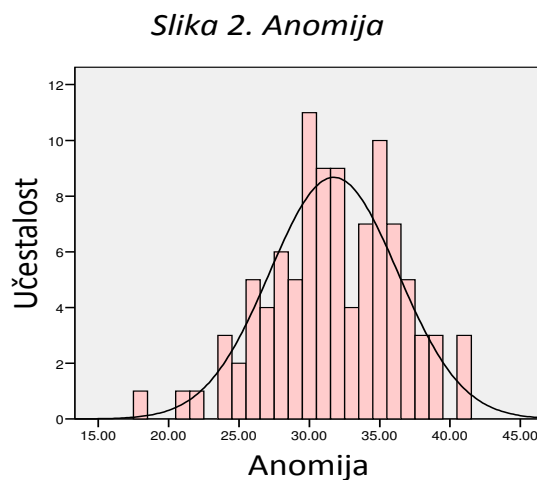
Tabela 7. Makijavelizam i Anomija

	Broj	Raspon	Minimum	Maksimum	AS	SD
Makijavelizam	98	38	18	56	36,04	7,83
Anomija	99	23	18	41	31,74	4,55

Ispitanici su na skali Makijavelizma postizali skorove od 18 do 56 od mogućih teorijskih 13 i 65, sa aritmetičkom sredinom od približno 36. Slika broj 1 govori nam o relativno normalnoj raspodeli.

Na slici 2 i u tabeli 7 prikazana je raspodela rezultata ispitanika na skali Anomije. Aritmetička sredina od približno 32 odudara značajno od teorijske AS koja iznosi 27. Pomeranost krive u desnu stranu govori o relativno visokim skorovima koji su ispitanici postizali, odnosno o relativno visokom stepenu anomije među ispitanima.

2.2. Pitanje 2: Šta je za Vas korupcija

Na pitanje „Šta je za Vas korupcija pre svega?“, gde su ispitanici imali mogućnost da odaberu dva odgovora, najveći broj (37,4%) se odlučio za odgovor „davanje i uzimanje mita“, dok najmanji broj ispitanih korupciju povezuje sa nanošenjem nepravde. (Tabela 8.)

Tabela 8. Šta je za Vas korupcija pre svega?

	Broj	%	% slučajeva
Davanje i uzimanje mita	73	37,40%	73,00%
Pristrasnost i protekcija	8	4,10%	8,00%
Sukob interesa državnih i lokalnih funkcionera	5	2,60%	5,00%
Zloupotreba položaja u javnom sektoru	29	14,90%	29,00%
Zloupotreba položaja u privatnom sektoru	8	4,10%	8,00%
Kršenje zakona	29	14,90%	29,00%
Iznuda novca od strane nekoga ko radi u državnom sektoru	10	5,10%	10,00%
Trgovina uticajem, moći koju pojedinac ima	20	10,30%	20,00%
Nanošenje nepravde	5	2,60%	5,00%
Uskraćivanje prava	7	3,60%	7,00%
Ukupno	195	100,00%	195,00%

2.3. Pitanje 3: U kojoj od ovih institucija sa liste korupcija doprinosi korupciji/borbi protiv korupcije

Kao oni koji najviše doprinose korupciji ocenjeni su pripadnici policije sa 43,8% zaokruženih odgovora, dok odmah za njima slede direktori javnih preduzeća čiji je osnivač opština i predsednik opštine sa po 35,4% slučajeva. (Tabela 9.)

55,2% zaokruženih odgovara, odnosno 29,9% ispitanika misli da niko u opštini Kovačica ne doprinosi borbi protiv korupcije. Kao neki od značajnijih faktora borbe protiv korupcije ocenjeni su rukovodioci nevladinih organizacija koje deluju u opštini Kovačica (11,5%), sudije (10,4%) i tužioci (9,4%).

Tabela 9. Doprinosi korupciji i borbi protiv korupcije

	Doprinosi korupciji			Doprinosi borbi protiv korupcije		
	Broj	%	% slučajeva	Broj	%	% slučajeva
Vlada Srbije	32	8,9%	33,3%	7	4,0%	7,3%
Predsednik Opštine	34	9,4%	35,4%	6	3,4%	6,3%
Skupština Opštine	16	4,4%	16,7%	7	4,0%	7,3%
Odbornici Opštine	11	3,1%	11,5%	5	2,8%	5,2%
Direktori javnih preduzeća čiji je osnivač opština	34	9,4%	35,4%	2	1,1%	2,1%
Direktori javnih ustanova čiji je osnivač opština	9	2,5%	9,4%	0	0,0%	0,0%
Zaposleni u javnim preduzećima čiji je osnivač opština	4	1,1%	4,2%	2	1,1%	2,1%
Zaposleni u javnim ustanovama čiji je osnivač opština	6	1,7%	6,3%	0	0,0%	0,0%
Predsednici mesnih zajednica	4	1,1%	4,2%	2	1,1%	2,1%
Inspeksijske službe	29	8,1%	30,2%	5	2,8%	5,2%
Vlasnici privatnih preduzeća	13	3,6%	13,5%	0	0,0%	0,0%
Političke stranke koje deluju u Vašoj opštini	18	5,0%	18,8%	4	2,3%	4,2%
Sudije	19	5,3%	19,8%	10	5,6%	10,4%
Tužioci	8	2,2%	8,3%	9	5,1%	9,4%
Pripadnici policije	42	11,7%	43,8%	4	2,3%	4,2%
Vlasnici lokalnih medija	2	0,6%	2,1%	2	1,1%	2,1%
Verska zajednica kojoj pripadate	0	0,0%	0,0%	3	1,7%	3,1%
Novinari koji rade u lokalnim medijima	2	0,6%	2,1%	7	4,0%	7,3%
Rukovodioci sindikata koji deluju u Vašoj opštini	3	0,8%	3,1%	2	1,1%	2,1%
Članovi sindikata koji deluju u vašoj opštini	1	0,3%	1,0%	1	0,6%	1,0%
Rukovodioci nevladinih organizacija koje deluju u Vašoj opštini	1	0,3%	1,0%	11	6,2%	11,5%
Nacionalni saveti	1	0,3%	1,0%	1	0,6%	1,0%
Elektrodistribucija	3	0,8%	3,1%	0	0	0
Opštinska administracija/uprava	6	1,7%	6,3%	1	0,6%	1,0%
Sportski klubovi	1	0,3%	1,0%	6	3,4%	6,3%
Vrtić	0	0,0%	0,0%	6	3,4%	6,3%
Pijačna uprava	1	0,3%	1,0%	1	0,6%	1,0%
Direktori škola	2	0,6%	2,1%	3	1,7%	3,1%
Učitelji i nastavnici u školama	2	0,6%	2,1%	7	4,0%	7,3%
Rukovodioci zdravstvenih ustanova	14	3,9%	14,6%	1	0,6%	1,0%
Zaposleni u zdravstvenim ustanovama	19	5,3%	19,8%	1	0,6%	1,0%
Upravnici fakulteta (dekani)	1	0,3%	1,0%	0	0,0%	0,0%
Profesori na fakultetima	8	2,2%	8,3%	1	0,6%	1,0%
Niko	1	0,3%	1,0%	53	29,9%	55,2%
Svi	11	3,1%	11,5%	1	0,6%	1,0%
Nemam stav	2	0,6%	2,1%	6	3,4%	6,3%
Ukupno	360	100,0%	375,0%	177	100,0%	184,4%

2.4. Pitanje 4: Na čemu zasnivate svoju procenu

Kao glavni izvor procene prisustva korupcije i borbe protiv korupcije u opštini Kovačica ispitanici navode razgovor sa rodbinom i poznanicima. Lično iskustvo je drugi faktor procene prisustva korupcije, dok u slučaju borbe protiv korupcije najveći broj ispitanih izjavljuje da ne zna, dok 24% procenjuje na osnovu razgovora sa prijateljima i porodicom. (Tabela 10.)

Tabela 10. Na čemu zasnivate svoju procenu

	O doprinosu korupciji		O doprinosu borbi	
	Broj	%	Broj	%
Na ličnom iskustvu	35	35,00	14	14,00
Iz razgovora sa rodbinom i ljudima koje poznajete	37	37,00	24	24,00
Na osnovu informacija iz medija	11	11,00	22	22,00
Na osnovu nesklada između malih plata i visokog životnog standarda koji ste lično uočili	8	8,00	0	0,00
Nešto drugo	2	2,00	2	2,00
Ne znam	4	4,00	26	26,00
Ukupno	97	97,00	88	88,00
Nedostaje	3	3,00	12	12,00
Ukupno	100	100,00	100	100,00

2.5. Pitanje 5: Koji od navedenih pojava biste nazvali korupcijom

Najveći broj ispitanih se složilo da je prihvatanje da se plati službeniku radi prikrivanja ili smanjivanja poreskih obaveza oblik korupcije, i to 90%. Odmah potom sledi davanje novca policajcu da im ne oduzme vozačku dozvolu, sa 80% ispitanih koji su se složili da je to vid korupcije. 72% ispitanih misli da je lični zahtev opštinskom odborniku radi dobijanja građevinske dozvole obliku korupcije.

U tabeli 11 možemo videti da samo 26% ispitanih misli da je davanje poklona lekaru vid korupcije, dok 43% njih misli da to „nije uvek“ slučaj, dok 27% ispitanih tvrdi da to nije vid korupcije.

Četvrtina ispitanika smatra da dodatne naknade advokatu za uspešno oslobađanje osumnjičenog od krivične odgovornosti nisu oblik korupcije.

Tabela 11. Šta biste nazvali korupcijom

	Odgovor	Broj	%
Davanje poklona lekaru koji Vam je posvetio posebnu pažnju	Da	26	26
	Ne uvek	43	43
	Ne	27	27
	Ne znam	3	3
	Ukupno	99	99
Intervencija kod profesora da bi se oslobodili od nastavnih obaveza	Da	46	46
	Ne uvek	28	28
	Ne	14	14
	Ne znam	9	9
	Ukupno	97	97
Intervencija kod visokog funkcionera da posreduje u zapošljavanju Vašeg rođaka	Da	63	63
	Ne uvek	30	30
	Ne	5	5
	Ne znam	0	0
	Ukupno	98	98
Lični zahtev opštinskom odborniku da obezbedi dobijanje građevinske dozvole	Da	72	72
	Ne uvek	15	15
	Ne	7	7
	Ne znam	3	3
	Ukupno	97	97
Davanje novca policajcu da Vam ne oduzme vozačku dozvolu	Da	86	86
	Ne uvek	11	11
	Ne	0	0
	Ne znam	1	1
	Ukupno	98	98
Kada funkcioner posluje sa firmom koja je u vlasništvu njegovog kuma	Da	43	43
	Ne uvek	38	38
	Ne	11	11
	Ne znam	6	6
	Ukupno	98	98
Odavanje zvaničnih informacija poznanicima na osnovu kojih bi oni ostvarili ličnu korist	Da	47	47
	Ne uvek	28	28
	Ne	18	18
	Ne znam	4	4
	Ukupno	97	97
Prihvatanje da se plati službeniku radi prikrivanja ili smanjivanja poreskih obaveza	Da	90	90
	Ne uvek	3	3
	Ne	2	2
	Ne znam	3	3
	Ukupno	98	98
Predizborne donacije političkim partijama od strane preduzetnika	Da	50	50
	Ne uvek	20	20
	Ne	12	12
	Ne znam	16	16
	Ukupno	98	98
Dodatne naknade advokatu za uspešno oslobađanje osumnjičenog od krivične odgovornosti	Da	39	39
	Ne uvek	22	22
	Ne	25	25
	Ne znam	11	11
	Ukupno	97	97
Kada komisija između dva ista kandidata odluci da zaposli osobu zbog nacionalne pripadnosti	Da	45	45
	Ne uvek	19	19
	Ne	19	19
	Ne znam	14	14
	Ukupno	97	97

2.6. Pitanje 6: Koji činioci izazivaju korupciju u Kovačici

Na pitanje „Po Vašem mišljenju, koja su tri najvažnija činioca koji izazivaju korupciju u Kovačici“ ispitanici su zaokruživali po 3 od 11 ponuđenih odgovora. Najveći broj ispitanika (18,56%) je kao činioc označilo nesprovođenje zakona, dok najmanji broj (1,37%) „krivi“ loše međuljudske odnose i podele po nacionalnoj osnovi. (Tabela 12.)

Tabela 12. Činioci korupcije

	Broj	%	% slučajeva
Male plate službenika u javnom sektoru	37	12,71	37,00
Moralna kriza i nepoverenje	28	9,62	28,00
Nesprovođenje zakona	54	18,56	54,00
Problemi nasleđeni iz neposredne političke prošlosti	17	5,84	17,00
Neefikasnost pravosudnog sistema	31	10,65	31,00
Želja onih koji su na vlasti da se brzo obogate	42	14,43	42,00
Odsustvo stroge unutrašnje kontrole u lokalnoj samoupravi	25	8,59	25,00
Spremnost građana Kovačice da daju mito umesto da se bore	17	5,84	17,00
Preveliki uticaj političkih stranaka na sve sfere društva	28	9,62	28,00
Loši međunacionalni odnosi i podele po nacionalnoj osnovi	4	1,37	4,00
Ne zna	8	2,75	8,00
Ukupno	291	100,00	291,00

2.7. Pitanje 7: Koji razlozi utiču da ljudi postanu korumpirani

Na pitanje „Koja tri razloga više od ostalih utiču na odluku da ljudi postanu korumpirani“ ispitanici su odgovarali zaokruživanjem 3 od 11 ponuđenih odgovora. Skoro trećina ispitanih (31,64%) smatra da je glavni razlog zbog kog ljudi postaju korumpirani materijalna korist. 17,09% smatra da je korupcija postala normalan oblik ponašanja. (Tabela 13.)

Tabela 13. Razlozi postajanja korumpiranim

	Broj	%	% slučajeva
Materijalna korist	87	31,64	87,00
Korupcija je postala normalan oblik ponašanja	47	17,09	47,00
Prestizžno je biti na položaju gde ljudi mogu zloupotrebiti	19	6,91	19,00
Osoba koja je na položaju i ima mogućnosti a ne bavi se	11	4,00	11,00
Odanost političkoj partiji	22	8,00	22,00
Da bi očuvao svoj društveni položaj	22	8,00	22,00
Da bi očuvao svoj položaj na poslu	14	5,09	14,00
Lojalnost prema svom narodu, nacionalnoj zajednici	4	1,45	4,00
Da bi učinio prijateljima	18	6,55	18,00
Da bi poboljšao ili održao položaj članova porodice	18	6,55	18,00
Da bi vratili protivuslugu	13	4,73	13,00
Ukupno	275	100,00	275,00

2.8. Pitanje 8: Koja razlozi da ljudi postanu koruptori

Ispitanicima je postavljeno pitanje sa mogućim izborom dva odgovora: „Koja dva razloga utiču na odluku da ljudi postanu koruptori“. 28,21% ispitanih misli da je glavni razlog navika da se neka prava ostvaruju davanjem mita, dok 23,59% smatra da je razlog nemogućnost da se na drugi način ostvare svoja prava. (Tabela 14.)

Tabela 14. Razlozi za postajanje koruptorom

	Broj	%	% slučajeva
Nemogućnost da se na drugi način ostvare svoja prava	46	23,59	46,00
Navika da se neka prava ostvaruju davanjem mita	55	28,21	55,00
Nespремnost građana da se bore za svoja zakonom propisana	32	16,41	32,00
Spremnost građana da svoja prava ostvaruju i van zakona	39	20,00	39,00
Stvar je prestiža među građanima da imaju mogućnost da	9	4,62	9,00
Normalno je osobu koja odgovorno i stručno radi svoj posao	7	3,59	7,00
Stručnu i odgovornu osobu uvek treba imati za prijatelja	7	3,59	7,00
Ukupno	195	100,00	195,00

Tabela 15. Nivo tolerancije korupcije

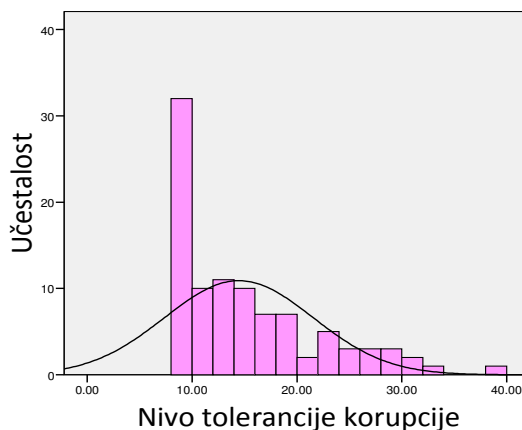
2.9. Pitanje 9: Nivo tolerancije korupcije

Pitanje broj 9 sastoji se od 8 tvrdnji na koje su ispitanici odgovarali od 1 do 5 u zavisnosti od toga koliko se slažu sa navedenim tvrdnjama. Tvrdnje su kodirane tako da veći skorovi govore o većoj toleranciji na korupciju.

Broj	97
Nedostaje	3
AS	14,45
SD	7,10
Raspon	32
Minimum	8
Maksimum	40

Uvidom u tabelu 15 možemo videti da aritmetička sredina postignutih skorova iznosi 14,45 od mogućih 40, što govori da uzorak ima relativno nisku toleranciju na korupciju. Isti zaključak se može izvući i iz slike 3.

Slika 3. Nivo tolerancije korupcije

2.10. Pitanje 10: Da li Vam se desilo u poslednjih godinu dana da ...

Ispitanicima je traženo da odgovore da li im se desilo u poslednjih godinu dana da budu u neposrednom kontaktu sa korupcijom kroz 5 tvrdnji prikazanih u tabeli 16.

10% ispitanih je u poslednjih godinu dana bilo u situaciji da im neko više puta traži novac ili protiv uslugu, dok 19% njih tvrdi da se to desilo jednom ili dva puta. 64% ispitanika tvrdi da im se to nije desilo. Ispitani su relativno kategorični kada je u pitanju njihovo direktno učestvovanje u korupciji – 91% njih tvrdi da nije tražilo novac ili protiv uslugu.

Tvrdnje koje se odnose na učestvovanje u borbi protiv korupcije pokazuju da ispitanici imaju relativno malo iskustva u istoj – 76% izjavljuje da nije bilo u situaciji da im neko traži pomoć u borbi protiv korupcije, dok 78% tvrdi da nisu pružali pomoć u borbi protiv korupcije.

Tabela 16. Da li Vam se desilo ...

	Odgovor	Broj	%
Da Vam je neko tražio novac/protiv uslugu	Da više puta	10	10,00
	Da, jednom ili dva puta	19	19,00
	Ne	64	64,00
	Ne sećam se	7	7,00
	Ukupno	100	100,00
Da ste tražili nekome novac/protiv uslugu	Da više puta	3	3,00
	Da, jednom ili dva puta	1	1,00
	Ne	91	91,00
	Ne sećam se	5	5,00
	Ukupno	100	100,00
Da li ste bili prisutni da je nekome tražen novac/protiv uslugu	Da više puta	6	6,00
	Da, jednom ili dva puta	20	20,00
	Ne	58	58,00
	Ne sećam se	15	15,00
	Ukupno	99	99,00
Da li ste bili u prilici da Vam je neko tražio pomoć u borbi protiv korupcije	Da više puta	3	3,00
	Da, jednom ili dva puta	12	12,00
	Ne	76	76,00
	Ne sećam se	9	9,00
	Ukupno	100	100,00
Da li ste nekome pružili traženu pomoć u borbi protiv korupcije	Da više puta	1	1,00
	Da, jednom ili dva puta	8	8,00
	Ne	78	78,00
	Ne sećam se	13	13,00
	Ukupno	100	100,00

2.11. Pitanje 11: Koji segment društvenog života najviše trpi

Ispitanici su birali 3 ponuđena odgovora na pitanje „Rangirajte u kojem segmentu društvenog života korupcija nanosi najviše štete“. Najviše ispitanih misli da korupcija najviše utiče na kršenje prava građana (16,73%) i nepoverenje u institucije opštine (14,95%).

Tabela 17. Koji segment društvenog života najviše trpi

	Broj	%	% slučajeva
Kršenje prava građana	47	16,73	47,00
Ekonomski razvoj Kovačice	24	8,54	24,00
Moralu građana Kovačice	24	8,54	24,00
Ugledu Kovačice	32	11,39	32,00
Investiraju u Kovačici	15	5,34	15,00
Razvoju demokratije u Kovačici	11	3,91	11,00
Nepoverenju u institucije opštine Kovačica	42	14,95	42,00
Povećanju socijalnih razlika u Kovačici	18	6,41	18,00
Nesavestan rad zaposlenih u državnim i javnim službama	14	4,98	14,00
Nemogućnost bavljenja biznisom pod istim uslovima za sve	19	6,76	19,00
Nemogućnost potpunog ostvarivanja garantovanih prava zakonom	19	6,76	19,00
Međunacionalni odnosi i sukobi	5	1,78	5,00
Nemam stav	11	3,91	11,00
Ukupno	281	100,00	281,00

2.12. Pitanje 12: Šta podrazumevate pod borbom protiv korupcije

Na pitanje „Šta Vi podrazumevate pod borbom protiv korupcije?“ ispitanici su odgovarali zaokruživanjem dva od sedam ponuđenih odgovora.

Najveći broj ispitanih (34,87%) pod borbom protiv korupcije podrazumeva otkrivanje i kažnjavanje počilaca dela korupcije, dok najmanji broj – 4,62% misli da se protiv nje može boriti jačanjem morala i integriteta zaposlenih u javnom sektoru. (Tabela 18.)

Tabela 18. Šta podrazumevate pod borbom protiv korupcije

	Broj	%	% slučajeva
Otkrivanje i kažnjavanje počilaca dela korupcije	68	34,87	68,00
Stvaranje mehanizama koji treba da spreče korupciju	40	20,51	40,00
Jačanje tela koja se bore protiv korupcije	15	7,69	15,00
Unapređenje rada i integriteta državnih organa i institucija	17	8,72	17,00
Usvajanje i sprovođenje zakona	23	11,79	23,00
Jačanje morala i integriteta zaposlenih u javnom sektoru	9	4,62	9,00
Zaštita prava onih koji prijave slučajeve korupcije	23	11,79	23,00
Ukupno	195	100,00	195,00

2.13. Pitanje 13: Budućnost korupcije u Kovačici

44% ispitanika je na pitanje „Kada je reč o korupciji u Kovačici, koje od sledećih mišljenja Vam je najbliže?“ odgovorilo da misli da će korupcije u Kovačici uvek biti, ali da ona može biti smanjena, dok svega 13% ispitanih građana Kovačice misli da korupcija u njihovom gradu može biti iskorenjena. (Tabela 19.)

Tabela 19. Budućnost korupcije u Kovačici

	Broj	%
Rast korupcije u Kovačici ne može biti zaustavljen	11	11
Korupcije ce u Kovačici uvek biti, ali ona ipak može biti svedena na određenu meru	44	44
Korupcija u Kovačici može biti značajno smanjena	28	28
Korupcija u Kovačici može biti iskorenjena	13	13
Ne zna	4	4
Total	100	100

2.14. Pitanje 14: Šta bi Vas motivisalo da se uključite u borbu protiv korupcije

Na pitanje „Šta bi Vas najpre motivisalo da se uključite u borbu protiv korupcije u Kovačici“ ispitanici su odgovarali zaokruživanjem 5 od 17 ponuđenih odgovora. Po odgovorima ispitanika reklo bi se da bi ih najviše motivisala odlučna vladina politika u borbi protiv korupcije (11,99%) i veće uključivanje građana u borbu protiv korupcije (11,7%).

Tabela 20. Šta bi Vas motivisalo da se uključite u borbu protiv korupcije

	Broj	%	% slučajeva
Odlučna vladina politika u borbi protiv korupcije	41	11,99	41
Veće uključivanje građana u borbu protiv korupcije	40	11,70	40
Porast broja krivičnih prijava i sudskih postupaka	30	8,77	30
Porast broja okončanih sudskih postupaka	29	8,48	29
Poboljšanje propisa koji regulišu borbu protiv korupcije	24	7,02	24
Efikasan rad antikorupcijskih tela i mogućnost saradnje sa njima	35	10,23	35
Postojanje odgovarajuće zaštite građana koji ukažu na primer korupcije	21	6,14	21
Postojanje nagrada za prijavu korupcije	6	1,75	6
Medijska kampanja protiv korupcije	15	4,39	15
Stvaranje mehanizma za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou	28	8,19	28
Mogućnost da se stručno i profesionalno dokažem kroz borbu protiv korupcije	3	0,88	3
Mogućnost da rešim svoje probleme koji se ne rešavaju zbog korupcije	8	2,34	8
Vidljivo prisustvo antikorupcijskih tela	7	2,05	7
Veća spremnost lokalne samouprave za borbu protiv korupcije	25	7,31	25
Bolja ukupna situacija u Kovačici	11	3,22	11
Ne želim da učestvujem u borbi protiv korupcije	19	5,56	19
Ukupno	342	100,00	342

2.15. Pitanje 15: U kojim oblicima borbe bi se angažovali

Ispitanici su birali do 5 odgovora od 17 ponuđenih na pitanje „U kojim oblicima dobre protiv korupcije ste spremni da se angažujete?“. Najveći broj ispitanih (19,74%) je spremno da utiče na članove porodice, dok je 15,86% spremno da utiče na prijatelje i kolege da ne učestvuju u korupciji. (Tabela 21.)

Tabela 21. U kojim oblicima borbe bi se angažovali

	Broj	%	% slučajeva
Da utičem na članove porodice da ne učestvuju u korupciji	61	19,74	61,62
Da utičem na prijatelje, kolege da ne učestvuju u korupciji	49	15,86	49,49
Da nadležnim organima prijavim slučaj korupcije	36	11,65	36,36
Da medijima saopštim primer korupcije	11	3,56	11,11
Da se uključim u organizaciju koja se bori protiv korupcije	17	5,50	17,17
Da učestvujem u kampanjama protiv korupcije	13	4,21	13,13
Da tužite osobu koju ste morali da podmitite	10	3,24	10,10
Da u saradnji sa policijom razotkrivam korupciju	4	1,29	4,04
Da ne učestvujem u korupciji	47	15,21	47,47
Da dam potrebnu podršku oštećenim građanima	11	3,56	11,11
Da osnujem udruženje građana za borbu protiv korupcije	3	0,97	3,03
Da budem svedok u sudskom postupku	5	1,62	5,05
Da učestvujem u aktivnostima antikorupcijskih tela	10	3,24	10,10
Da doprinesem sprovođenju planova za borbu protiv korupcije	13	4,21	13,13
Ne želim da učestvujem u borbi protiv korupcije	19	6,15	19,19
Ukupno	309	100,00	312,12

2.16. Pitanje 16: Osobine vođe borbe protiv korupcije

Ispitanici su sa do 5 odgovora odgovorili da su im najbitnije osobine kod osobe koja bi vodila borbu protiv korupcije poštenje i iskrenost (21,12%) i obrazovanost (15,27%).

Tabela 22. Osobine vođe borbe protiv korupcije

	Broj	%	% slučajeva
Da je pošten i iskren	83	21,12	84,69
Da je porodičan čovek	28	7,12	28,57
Da je obrazovan	60	15,27	61,22
Da je stručan u pregovaranju	41	10,43	41,84
Da je tolerantan i pristojan	21	5,34	21,43
Da je lično poznajem	15	3,82	15,31
Da je religiozan	8	2,04	8,16
Da je u zrelih godinama	15	3,82	15,31
Da je dobar vođa	33	8,40	33,67
Da je uspešan u svojoj profesiji	24	6,11	24,49
Da je materijalno obezbeđen	11	2,80	11,22
Da je pripadnik naroda kojem i ja pripadam	4	1,02	4,08
Da mu znam roditelje	5	1,27	5,10
Da želi da ostane u Kovačici	10	2,54	10,20
Da je radio isti ili sličan posao	19	4,83	19,39
Da ima podršku međunarodnih organizacija	16	4,07	16,33
Ukupno	393	100,00	401,02

3. Povezanosti

3.1. Međusobna povezanost skala

Povezanosti skala anomije, makijavelizma i nivoa tolerancije korupcije prikazane su u tabeli 23. U pozitivnoj linearnoj vezi nalaze se skale makijavelizma i anomije i to na nivou značajnosti manjem od 0,01, odnosno ispitanici koji postižu veće skorove na skali makijavelizma, to čine i na skali anomije i obrnuto.

Tabela 23. Povezanosti

		Nivo tolerancije korupcije	Anomija
Makijavelizam	r	0,156	0,416
	p (2-tailed)	0,131	0,001
	Broj	95	97
Anomija	r	-0,082	
	p (2-tailed)	0,425	
	Broj	96	

3.2. Povezanost skala upitnika i starosti ispitanika

Bivarijantnom korelacionom analizom, čija je mera Pirsonov koeficijent testirana je linearna povezanost skala anomije, makijavelizma i nivoa tolerancije korupcije. Rezultati su prikazani u tabeli 24.

Tabela 24. Povezanost starosti i skala upitnika

		Makijavelizam	Anomija	Nivo tolerancije korupcije
Starost	r	0,197	0,043	-0,052
	p (2-tailed)	0,080	0,702	0,649
	Broj	80	80	78

Utvrđeno je da je starost ispitanika nije statistički značajno povezana ni sa jednom od navedenih skala.

4. Razlike

4.1. Razlike u odnosu na pol ispitanika

Razlike po postizanju skorova na skalama anomalije, makijavelizma i nivoa tolerancije korupcije u odnosu na pol ispitivane su t-testom. Utvrđeno je da razlike nemaju statističku značajnost.

4.2. Razlike u odnosu na nacionalnu pripadnost

Razlike na skalama anomalije, makijavelizma i nivoa tolerancije korupcije u odnosu na nacionalnu pripadnost ispitanih proveravane su postupkom analize varijanse. Razlike nisu statistički značajne.

4.3. Razlike u odnosu na obrazovanje ispitanika i roditelja

Analizom varijanse ispitane su razlike u postizanju skorova na skalama anomalije, makijavelizma i nivoa tolerancije korupcije, a u odnosu na obrazovanje ispitanika i njihovih očeva. Razlike u odnosu na stručnu spremu roditelja nisu statistički značajne.

Utvrđene su statistički značajne razlike u odnosu na obrazovanje ispitanika i to na skali anomalije. (Tabela 25.)

Ispitanici koji imaju završenu osnovnu školu su statistički značajno skloniji anomaliji od onih koji su završili višu školu ($p < 0,05$).

Tabela 24. Razlike u odnosu na obrazovanje ispitanika

	Razlika	AS Zbir	Stepeni slobode	AS Kvadrat	F	p
Makijavelizam	Između grupa	400,55	4	100,14	1,65	0,169
	Unutar grupa	5526,41	91	60,73		
	Ukupno	5926,96	95			
Anomija	Između grupa	227,91	4	56,98	3,07	0,020
	Unutar grupa	1707,46	92	18,56		
	Ukupno	1935,36	96			
Nivo tolerancije korupcije	Između grupa	314,93	4	78,73	1,66	0,165
	Unutar grupa	4259,43	90	47,33		
	Ukupno	4574,36	94			

4.4. Razlike u odnosu na materijalno stanje ispitanika

Razlike u odnosu na ocenjeno materijalno stanje domaćinstva ispitanika proverene su analizom varijanse. Nisu utvrđene statistički značajne razlike po pitanju postizanja skorova na skalama anomalije, makijavelizma i nivoa tolerancije korupcije.

4.5. Razlike u odnosu na sektor u kome radi ispitanik

Ispitanici koji su označili da su nezaposleni, penzioneri, izdržavana lica ili u procesu obrazovanja postižu statistički značajno veće skorove na skali anomalije u odnosu na ispitanike koji rade u državnom i društvenom-neprivatizovanom sektoru. (Tabela 25.)

Tabela 25. Razlike u odnosu sektor u kome radi ispitanik

	Razlika	AS Zbir	Stepeni slobode	AS Kvadrat	F	p
Makijavelizam	Između grupa	29,79	2	14,90	0,24	0,788
	Unutar grupa	5418,61	87	62,28		
	Ukupno	5448,40	89			
Anomija	Između grupa	212,07	2	106,04	5,75	0,004
	Unutar grupa	1622,08	88	18,43		
	Ukupno	1834,15	90			
Nivo tolerancije korupcije	Između grupa	16,35	2	8,17	0,18	0,833
	Unutar grupa	3840,55	86	44,66		
	Ukupno	3856,90	88			

4.6. Razlike u odnosu na sektor u kome radi otac ispitanika

Ispitanici koji su označili da su im očevi zaposleni u državnom ili društvenom-neprivatizovanom sektoru postižu statistički značajno veće skorove na skali makijavelizma u odnosu na one čiji očevi rade u privatnom, mešovitom ili zadružnom sektoru.

Tabela 26. Razlike u odnosu sektor u kome radi otac ispitanika

	Razlika	AS Zbir	Stepeni slobode	AS Kvadrat	F	p
Makijavelizam	Između grupa	355,75	2	177,87	3,48	0,038
	Unutar grupa	2759,83	54	51,11		
	Ukupno	3115,58	56			
Anomija	Između grupa	63,73	2	31,87	1,64	0,203
	Unutar grupa	1069,16	55	19,44		
	Ukupno	1132,90	57			
Nivo tolerancije korupcije	Između grupa	262,20	2	131,10	2,48	0,093
	Unutar grupa	2851,38	54	52,80		
	Ukupno	3113,58	56			